

Sabaid ràitheil

Bhiodh na **fir-chinnidh** an lùib na sabaid leis gun robh e na phàirt de **shiostam nan cinnidhean** leis an d' fhuair iad **fearann**. Bha aca ri sabaid airson a' **chinn-cinnidh**. Bha **spèis** dhan **dòigh-beatha** seo a' ciallachadh gum feumadh daoine bàsachadh air a shon uaireannan.

Bha na fir-chinnidh a' glacadh na claidheimh agus a' tuiteam leis a' chlaindheimh.

Bha e air a ràdh gun robh an Gàidheal o shean na dhuine borb leis gum biodh e a' sabaid **gu targ** ann am batail. Bha e na phàirt den **dòigh-beatha** aca a bhith a' **creachadh** crodh. Bha **cinnidhean** mar Clann MhicPhàrlain taobh Loch Laomainn ainmeil airson a bhith a' falbh le crodh dhaoine eile. Bhiodh iad **a' goid** bheathaichean as t-fhoghar nuair a bha e dorcha gu leòr airson na bha iad a' dèanamh **a chleith**, ach soilleir gu leòr airson gum faiceadh iad fhèin dè bha iad a' dèanamh.

Bha obair sheòlta mar seo san dorchadas ag ullachadh nan Gàidheal airson cogadh.

Bha iad cruidh 's iad
eòlach air a bhith
a' coiseachd astaran fada,
a' dol am falach,
a' dèanamh **feall-fhalach**,
agus a' cadal a-muigh. Bha
iad eòlach cuideachd air a
bhith air an cur an òrdugh
agus **smachd** a bhith orra.

Bhiodh an t-sabaid a' tachairt eadar
àm **buana** agus àm fàis. Leis gum
biodh **feachdan** Gàidhealach a' tilleadh
dhachaigh greiseag ro ràith na sabaid, bhiodh
daoine uaireannan a' smaoineachadh nach gabhadh
earbsa a chur annta. Ach, bha rìghrean Eòrpach gu mòr airson gum
biodh Gàidheil a' sabaid dhaibh nan **saighdearan-tuarastail**.

Tha sin a' dearbhadh gun robh na Gàidheil treun agus fo smachd.

Seo na buill-airm a bh' aca –

claidheamh-leathann, claidheamh-mòr, bogha agus saighdean, tuagh
Loch Abar, biodag agus targaid.

Na b' fhaide air adhart chleachd iad musgaid agus daga.

tuagh Loch Abar

claidheamh-mòr

biodag

bogha

targaid